

ОКРЕМІ МЕДИКО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ДОТРИМАННЯ КЛІНІЧНИХ ПРОТОКОЛІВ ПРИ ЛІКУВАННІ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ

Благодійна організація «Лікарняна каса Житомирської області», м. Житомир

Вступ. Одним з актуальних питань галузі охорони здоров'я є запровадження найкращої медичної практики лікувально-діагностичного процесу, яка повинна базуватися на принципах доказової медицини. За останні роки в Україні проводилася значна робота щодо запровадження елементів стандартизації, які базуються на формулярній системі та клінічних протоколах, запроваджена система моніторингу якості медичної допомоги на рівні МОЗ України. Лікувальні заклади Житомирщини спільно з благодійною організацією «Лікарняна каса Житомирської області» (ЛК) протягом багатьох років використовують формулярну систему, з 2009 року впроваджуються локальні клінічні протоколи надання медичної допомоги по терапевтичному та педіатричному профілю, з 2010 – хірургічного профілю. Метою роботи є дослідження медико-економічних аспектів використання лікарських засобів при лікуванні пацієнтів – членів ЛК з діагнозом «ішемічна хвороба серця» (I20-I25) в умовах цілодобового стаціонару у 2010 році.

Матеріали та методи дослідження. Аналіз проводився шляхом автоматизованої обробки та послідуочого аналізу 4099 листів лікарських призначень. У них зазначалися діагноз хвороби, шифр, медикаменти та вироби медичного призначення з їх кількістю та вартістю, прізвище лікуючого лікаря, відділення. Інформація вносилася в базу даних, розроблену на основі програми „1С-Бухгалтерія–7.7”. У програмі створено електронний довідник локальних клінічних протоколів по нозологічним формам, у вигляді груп препаратів чи окремих лікарських засобів згідно з міжнародною класифікацією. Для автоматизованого аналізу використовувалися звітні форми програми „Microsoft Access”, які дають можливість визначати відповідність фактичного лікування пацієнта клінічним протоколам.

Результати дослідження. Загальні витрати на лікарські засоби вказаної категорії пацієнтів склали 812 976 грн. (вартість лікування одного пацієнта $198,33 \pm 21,15$ грн.). Асортимент ліків становив 396 найменувань. В результаті аналізу встановлено, що 196 препаратів (49,5%) призначалися відповідно протоколам лікування, на них витрачено 579884 грн. (71,3% всіх витрат). Основну частку (50,9%) становлять витрати на антитромботичні засоби. Серед груп препаратів, які можуть використовуватися при лікуванні ішемічної хвороби серця, антиагреганти отримували 99% пацієнтів, селективні блокатори В-адренорецепторів – 78,4% пролікованих, органічні нітрати – 57,6% пацієнтів. Препарати з групи високоактивних діуретиків призначалися для 75,1% пролікованих, інгібітори ангіотензинперетворюючого фермента (в т.ч. комбіновані) – 85,9%, гіполіпідемічні засоби – 49,1%, селективні антагоністи калцію з переважною дією на серце отримували 20,4% пацієнтів. Серед груп препаратів, які не входять у протоколи лікування, найбільшу частку коштів (57,7%) витрачено на розчини для внутрішньовенного введення (фізрозчин, глюкоза), які призначалися 96,9% пацієнтів. На другому місці – витрати на препарати калію та магнію – 44482 грн., ці препарати призначалися 87,6% пацієнтів. Третє місце посідають витрати на інші кардіологічні препарати (метаболічні), які складають 6,1%.

Висновки. Результати дослідження свідчать, що в результаті впровадження протоколів лікування та наявності системи контролю лікарів-експертів ЛК за їх дотриманням покращується якість надання медичної допомоги за рахунок раціонального призначення лікарських засобів. Разом з цим залишається проблемою необгрунтоване використання внутрішньовенних крапельних вливань та препаратів групи мінеральних добавок (калію та магнію), що потребує зміни психології щодо підходів до лікування і серед лікарів, і серед населення. Доцільно збільшити кількість призначень гіполіпідемічних лікарських засобів, та зменшити призначення метаболічних препаратів, ефективність яких не доведена. Наведені автоматизовані механізми контролю

якості лікувального процесу доцільно використовувати при запровадженні медичного страхування.